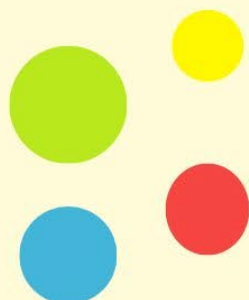

Co-funded by
the European Union

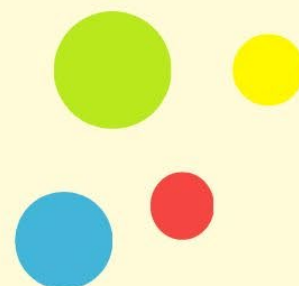
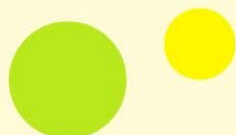

YOUTH LED LOCAL DEVELOPMENT

YOUNG FUTURE LEADERS POLICY PAPER

**Paper on the Future of Youth Integration and
Inclusion in Community-Led Local Development**

CONTINUT

Rezumat.....	4
Introducere.....	5
Descrierea Proiectului.....	7
Dezvoltare locală condusă de comunitate	8
Revizuirea datelor existente Integrarea și incluziunea tinerilor.....	9
Participarea tinerilor: Italia.....	11
Participarea tinerilor: Irlanda.....	12
Participarea tinerilor: Portugalia.....	13
Participarea tinerilor: România.....	14
Date colectate.....	16
Dezvoltarea locală condusă de tineri Set de instrumente de incluziune comunitară	18
Recomandări.....	19
Concluzii	22
Bibliografie.....	23

Dezvoltarea locală condusă de comunitate și „Provocări Viitoare, Nevoi de Competențe și Metodologii eficiente de implicare a tinerilor pentru practicienii din domeniul dezvoltării locale conduse de comunitate”.

Denumirea proiectului: *"Abordarea competențelor tinerilor și a proceselor de incluziune a tinerilor în comunitate pentru a facilita următoarea generație de lideri tineri comunitari"*

Acronimul Proiectului: Dezvoltare locală condusă de tineri (YLLD)

Proiectul își propune să îmbunătățească, prin intermediul învățării pe tot parcursul vieții, gradul de conștientizare, interesul, cunoștințele și participarea tinerilor care locuiesc în zonele rurale și îndepărtate și care se confruntă cu dificultăți socio-economice în ceea ce privește participarea civică și activitățile de dezvoltare locală conduse de comunitate, contribuind astfel la incluziunea comunitară, la inovare socială, la creșterea durabilă și la oportunități economice de calitate.

Prin implicarea, conectarea și responsabilizarea tinerilor, proiectul va consolida cooperarea intersectorială, creând sinergii între diferite zone geografice și acțiuni importante pentru comunitățile locale din întreaga Europă.

Numărul proiectului: 2021-1-IE01-KA220-YOU-000028770 OID.

Rezumat

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) este o abordare a Uniunii Europene, care pune accentul pe implicarea activă a comunităților locale în elaborarea și implementarea strategiilor de dezvoltare a zonei lor. Acest model participativ urmărește să responsabilizeze comunitățile prin acordarea unui rol central în procesele decizionale.

Angajamentul civic al tinerilor este recunoscut ca fiind un element vital în promovarea unei societăți corecte și echitabile. Implicarea primară în participarea civică introduce un angajament pe tot parcursul vieții față de democrație și contribuie la reziliența comunității și la inovarea socială. Perspectivele unice și ideile inovatoare ale tinerilor sunt văzute ca fiind catalizatori ai schimbării sociale și ai proceselor decizionale incluzive.

Recunoscând importanța implicării tinerilor, instituțiile UE promovează avantajele implicării tinerilor, cum ar fi rezultate academice mai bune, o mai bună stare generală de bine, îmbunătățirea competențelor și creșterea oportunităților economice. Pentru a aborda provocările și a promova incluziunea tinerilor în dezvoltarea locală condusă de comunitate, proiectul Youth Led Local Development (YLLD), are ca scop creșterea gradului de conștientizare, a interesului, a cunoștințelor și a participării în rândul tinerilor care se confruntă cu dificultăți socio-economice, în special în zonele rurale și îndepărtate.

Proiectul cooperează cu organizațiile de dezvoltare comunitară pentru a înțelege provocările legate de recrutarea voluntarilor, planificarea succesiunii și integrarea tinerilor în structurile conduse de comunitate. Prin conceperea unui set de instrumente cu contribuția diferitelor părți interesate, inclusiv a tinerilor, a lucrătorilor de tineret, a liderilor comunitari și a grupurilor de acțiune locală, proiectul urmărește să faciliteze punerea în aplicare a celor mai bune practici pentru includerea tinerilor în activitățile de dezvoltare locală.

Introducere

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) este o abordare a Uniunii Europene pentru a sprijini inițiativele și strategiile de dezvoltare locală.

În general, CLLD este o abordare a dezvoltării locale care implică în mod activ comunitățile locale în elaborarea și punerea în aplicare a strategiilor de dezvoltare a zonei lor. Aceasta urmărește să responsabilizeze comunitățile, oferindu-le un rol central în procesele decizionale legate de inițiativele de dezvoltare locală.¹

Implicarea civică a tinerilor este una dintre cele mai importante părți ale creării unei societăți corecte și echitabile. Angajarea participării civice la începutul vieții contribuie la un angajament pe tot parcursul vieții față de democrație. Ideea este că dezvoltarea unei performanțe stabile a comunității, a unor competențe multiple și a unui angajament în rândul tinerilor va duce la o comunitate mai bogată. Rolul tinerilor este esențial în implicarea publică, în esență datorită perspectivelor unice și ideilor inovatoare care pot duce la schimbări sociale. În general, obiectivul este de a oferi tinerilor diverse oportunități de a-și dezvolta competențele, cunoștințele și abilitățile, ceea ce duce la un proces decizional mai reprezentativ și la beneficii pentru întregaa comunitate.

Tinerii joacă un rol crucial în dezvoltarea unei țări, deoarece viața lor este profund legată de diferite aspecte, cum ar fi educația, asistența medicală, mediul, imigrația, violența și politica externă. Importanța implicării active a tinerilor în viața publică constă în faptul că aceștia au abordări inovatoare și contribuie la o democrație mai incluzivă. Implicarea tinerilor nu este vitală doar pentru deciziile naționale, ci este importantă și pentru comunitățile locale, unde implicarea lor consolidează legăturile sociale și contribuie la reziliența comunității.

Instituțiile UE subliniază în mod constant beneficiile implicării tinerilor, inclusiv îmbunătățirea performanțelor școlare, creșterea bunăstării, dezvoltarea competențelor și mobilitatea economică. Concentrarea asupra implicării

---

¹ FSE și dezvoltarea locală condusă de comunitate: Lecții pentru viitor. Fondul Social European Plus. (2022). <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en>

civice a tinerilor este identificată ca fiind un pas esențial în abordarea acestor probleme și în eforturile pentru o societate mai dreaptă și mai echitabilă.².

---

² *Participare - Parteneriat pentru tineret*. Consiliul Europei, <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/participation>

Descrierea Proiectului

Proiectul *Youth Led Local Development (YLLD)* face parte din programul Erasmus+, care are ca scop sprijinirea incluziunii tinerilor în dezvoltarea locală condusă de comunitate prin intermediul Uniunii Europene. Proiectul are ca scop creșterea gradului de conștientizare, a interesului, a cunoștințelor și a participării tinerilor care locuiesc în zonele rurale și îndepărtate și care se confruntă cu dificultăți socio-economice, în ceea ce privește participarea civică și activitățile de dezvoltare locală conduse de comunitate, contribuind la incluziunea comunitară, la inovare socială, la creșterea durabilă și la oportunități economice de calitate.

Pentru a atinge aceste obiective, proiectul va colabora cu organizațiile de dezvoltare comunitară existente pentru a înțelege provocările legate de recrutarea voluntarilor și planificarea succesiunii, precum și percepțiile/provocările legate de integrarea tinerilor în structurile conduse de comunitate. Un obiectiv-cheie al proiectului este conceperea în colaborare cu diverse grupuri a unui set de instrumente pentru a facilita punerea în aplicare a celor mai bune practici de integrare a tinerilor în structurile de dezvoltare locală conduse de comunitate.

Această cercetare a urmărit să identifice competențele actuale și viitoare de care au nevoie tinerii pentru a participa în mod activ la activitățile de dezvoltare locală conduse de comunități din țările partenere. Studiul s-a axat pe aspectele cheie atât ale dezvoltării locale plasate sub responsabilitatea comunității, cât și pe implicarea tinerilor. Audiența cuprinde mai multe părți interesate, inclusiv tineri sau lucrători de tineret care lucrează în domeniul dezvoltării tineretului, membri ai organizațiilor comunitare voluntare, lideri comunitari, grupuri de acțiune locală și agenții de tineret.

Metodologia a implicat distribuirea unui chestionar online către profesioniști, lucrători de tineret, voluntari, membri ai administrației locale și tineri. Scopul a fost acela de a obține informații cu privire la percepțiile acestora cu privire la provocările, cerințele și soluțiile potențiale pentru incluziunea tinerilor. În plus, cercetarea a explorat modul în care ambițiile tinerilor și nevoile grupurilor comunitare locale ar putea fi îmbinate în mod eficient pentru a sprijini organizațiile robuste conduse de comunitate. Constatările vor fi utilizate pentru a proiecta instrumente care să îmbunătățească integrarea și includerea tinerilor în aceste activități.

Dezvoltare locală condusă de comunitate

Dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (CLLD) este o abordare a dezvoltării teritoriale în care actorii locali colaborează pentru a concepe și a pune în aplicare strategii care să răspundă obiectivelor și nevoilor lor specifice. Acest model, introdus de Comisia Europeană, urmărește să schimbe de la metodele tradiționale "de sus în jos", punând accentul pe potențialul și punctele forte ale teritoriului local, urmând metoda "de jos în sus" (de la comunitate la părțile superioare, factorii de decizie politică). CLLD implică un parteneriat combinat al actorilor locali, atât publici, cât și privați, care lucrează în cadrul reglementărilor și modelelor de finanțare europene pentru a atinge obiective integrate de dezvoltare locală la scară subregională. O componentă cheie este grupul de acțiune locală, responsabil de formularea unui plan de acțiune locală care transpune obiectivele în acțiuni concrete, încurajând cooperarea și reziliența în comunități³.

UE promovează în mod activ CLLD în diferite tipuri de teritorii și nevoi comunitare, recunoscând potențialul său de a spori coeziunea teritorială. În termeni practici, politicile CLLD sunt concepute pentru a responsabiliza comunitățile locale, oferindu-le un rol mai important în procesele decizionale legate de utilizarea fondurilor structurale și de investiții europene (ESIF). Aceste fonduri includ Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), Fondul social european (FSE) și Fondul de coeziune. Prin implicarea actorilor locali, cum ar fi grupurile comunitare, autoritățile locale, întreprinderile și organizațiile neguvernamentale (ONG-uri), CLLD încearcă să promoveze abordări integrate și participative ale dezvoltării.

Provocările cu care se confruntă CLLD (Community-Led Local Development) sunt legate de impactul său concret asupra îmbunătățirii politicilor de dezvoltare. Aceste provocări implică îmbunătățirea conceperii și punerii în aplicare a politicilor în beneficiul unor regiuni specifice, punând accentul pe orientarea teritorială pentru o eficiență sporită. În plus, CLLD urmărește să ridice calitatea planificării locale și să faciliteze o colaborare coordonată, flexibilă și practică între politici, prin simplificarea instrumentelor de guvernanță și a procedurilor de accesare a fondurilor UE..

³ Ghid tematic: Consolidarea capacității instituționale (obiectivul tematic 11). Comisia Europeană - Fondurile structurale și de investiții europene. (2018.).

https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/guidelines/2014/thematic-guidance-fiche-institutional-capacity-building-thematic-objective-11_en

Revizuirea datelor existente Integrarea și incluziunea tinerilor

Implicarea, conectarea și responsabilizarea tinerilor: Strategia UE pentru tineret

Cel de-al șaselea ciclu al Dialogului UE privind tineretul, desfășurat în 2017/2018, a avut ca scop colectarea perspectivelor tinerilor pentru a contura Strategia UE pentru tineret 2019-2027. Acest proces a avut ca rezultat unsprezece obiective europene pentru tineret, care reprezintă aspirațiile tinerilor europeni. Aceste obiective includ diverse teme, printre care conectarea UE cu tinerii, egalitatea de gen, societățile incluzive, dialogul constructiv, sănătatea mintală și bunăstarea, dezvoltarea tinerilor din mediul rural, ocuparea forței de muncă și învățarea de calitate, spațiu și participare pentru toți, o Europă verde și durabilă, precum și implicarea organizațiilor de tineret și a programelor europene⁴.

Generația tânără este dispusă să își ia viața în propriile mâini și să îi sprijine în mod activ pe ceilalți. Este important de menționat faptul că tinerii parcurg diverse tranziții în viață, cum ar fi trecerea de la educație la un loc de muncă, traiul independent, formarea de relații sau întemeierea unei familii. Aceștia trebuie să se ocupe de diferite aspecte pentru viitorul lor. Există multiple modele de care tinerii sunt înconjuțați și care afectează cu adevărat calitatea vieții lor de zi cu zi. Fenomene sociale precum globalizarea, schimbările climatice, progresele tehnologice, schimbările demografice, tendințele socio-economice, populismul, discriminarea, excluderea socială și influența știrilor false, ale căror efecte asupra locurilor de muncă, competențelor și proceselor democratice sunt câteva dintre subiectele care îi preocupă pe tineri⁵.

Cooperarea dintre Tineretul Uniunii Europene urmărește să valorifice la maximum potențialul de a sprijini politica de tineret. Aceasta promovează implicarea tinerilor în procesele democratice, aliniindu-se la articolul 165 din Tratatul privind funcționarea UE. În plus, aceasta susține participarea socială și civică, motivată să se asigure că fiecare tânăr dispune de resursele necesare pentru a se implica în societate. În același timp, este esențial să se pună accentul pe incluziunea tinerilor care pot fi expuși riscului din cauza unor potențiale surse de discriminare, inclusiv etnia, sexul, orientarea sexuală, handicapul, religia, convingerile sau opiniile politice.

Există o legătură între excluziunea socio-economică și excluziunea democratică. Tinerii care se confruntă cu dezavantaje tind să fie cetățeni mai puțin implicați și să aibă mai puțină încredere în instituții. Este esențial pentru Europa să se asigure că potențialul populației sale tinere nu este irosit și să

---

⁴ *Obiective europene pentru tineret*. Portalul european pentru tineret. (n.red.). https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_en

⁵ *Strategia UE pentru tineret (2019–2027)*. EUR-Lex. (n.red.). <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/eu-youth-strategy-2019-2027.html>

prevină apariția excluziunii sociale și a dezangajării. Tinerii ar trebui nu numai să își modeleze propria viață, ci și să contribuie activ la schimbări pozitive în societate. Pentru ca acțiunile UE să fie cu adevărat în beneficiul tinerilor, acestea trebuie să se alinieze aspirațiilor, creativității și talentelor acestora, răspunzând nevoilor lor specifice. În schimb, tânăra generație îmbunătățește obiectivele UE, după cum se subliniază în Raportul UE privind tineretul, care evidențiază statutul lor de generația cea mai educată și mai competentă din punct de vedere tehnologic din toate timpurile ⁶.

Utilizând cunoștințele dobândite din experiențele și deciziile luate în domeniul cooperării în domeniul tineretului în ultimii patru ani, Strategia de tineret a Uniunii Europene 2019-2027 își propune să abordeze provocările actuale și emergente cu care se confruntă tinerii din întreaga Europă. Această strategie stabilește un cadru care cuprinde obiective, principii, priorități, domenii de bază și măsuri pentru eforturile de colaborare în domeniul politicii de tineret, implicând părțile interesate relevante, respectând în același timp competențele acestora și urmând principiul subsidiarității.

Printre aceste părți interesate se numără statele membre ale UE, instituțiile relevante ale UE, organizații internaționale precum Consiliul Europei, autorități locale și regionale, consilii de tineret, organizații de tineret, entități care lucrează cu tinerii, lucrători în domeniul tineretului, cercetători în domeniul tineretului, actori ai societății civile, precum și structuri asociate cu programe precum Erasmus+ și Corpul European de Solidaritate, împreună cu inițiativele ulterioare ale acestora. Prin implicarea și responsabilizarea activă a tuturor indivizilor tineri, acțiunile din domeniul politicii de tineret pot contribui la realizarea viziunii unei comunități în care tinerii pot îmbrățișa oportunitățile și se pot alinia la valorile europene.

În cadrul celui de-al șaselea ciclu al dialogului structurat, intitulat "Tineretul în Europa: Ce urmează?", factorii de decizie, tinerii și cercetătorii au colaborat pentru a identifica subiecte relevante pentru tineret prin intermediul unei consultări la nivel european. Aceste subiecte au fost apoi clasificate în 11 domenii. Cele 11 obiective europene pentru tineret au apărut ca urmare a acestui proces incluziv, care a implicat tineri din întreaga Europă. Aceste obiective nu numai că reflectă perspectivele tinerilor europeni, dar întruchipează și aspirațiile celor care participă activ la dialogul structurat⁷.

Aceste obiective reprezintă o dovadă a interesului multor tineri europeni de a juca un rol în modelarea direcției cooperării europene în sectorul tineretului. Se așteaptă ca Strategia UE pentru tineret să contribuie la realizarea viziunii

---

⁶ *Implicarea, conectarea și responsabilizarea tinerilor: o nouă strategie a UE pentru tineret.* Comisia Europeană. (n.red.). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52018DC0269>

⁷ *Strategia UE pentru tineret.* Portalul european pentru tineret. (n.red.). https://youth.europa.eu/strategy_en

tinerilor prin utilizarea instrumentelor de politică la nivelul UE și prin punerea în aplicare a acțiunilor la nivel național, regional și local, cu implicarea tuturor părților interesate. Obiectivele europene pentru tineret, în forma lor originală, așa cum au fost exprimate de către participanți, sunt concepute pentru a inspira și a oferi orientări pentru Uniunea Europeană, statele sale membre, precum și pentru părțile interesate și autoritățile relevante. Acest lucru este realizat ținând seama în același timp de principiile subsidiarității, competenței naționale și dreptului la libertatea de asociere⁸.

Participarea tinerilor: Italia

Mecanismele formale de consultare în Italia în ceea ce privește chestiunile legate de tineret sunt descrise în Legea 145/2018, care desemnează Consiliul Național al Tineretului (CNT) ca organism consultativ și reprezentativ. CNT este împuternicit să ofere contribuții cu privire la problemele prezentate de președintele Consiliului de Miniștri sau de autoritățile delegate. De asemenea, miniștrii pot solicita avizul CNT cu privire la chestiuni care au impact asupra generațiilor tinere. CNT are autoritatea de a promova dialogul între instituții, organizații de tineret și tineri, precum și de a aborda barierele care întârzie participarea tinerilor la procesele democratice reprezentative și directe. În plus, CNT colaborează cu administrațiile publice, realizează studii și pregătește rapoarte privind condițiile de viață ale tinerilor pentru a informa politicile de tineret. Acesta își exprimă opiniile și propune legislație care afectează tinerii.

Cu toate acestea, în prezent, guvernul nu este obligat să consulte tinerii cu privire la probleme specifice. În 2020, CNT a început discuțiile cu Ministrul pentru Politici de Tineret și Sport pentru a stabili mecanisme formale de consultare. La nivel regional, există abordări diverse, unele regiuni înființând forumuri/consilii și alte organisme de reprezentare. Regiunea Campania este evidențiată ca exemplu, care a adoptat legi care promovează un Forum Regional al Tinerilor cu funcții consultative, resurse financiare și mecanisme formale de consultare. Acest forum, format din 70 % din reprezentanții locali ai forumului, oferă contribuții cu privire la problemele care îi afectează pe tineri. Campania sprijină, de asemenea, participarea tinerilor la viața politică și facilitează platforme digitale interactive pentru discuții între instituții și tineri. Alte regiuni, cum ar fi Piemonte, Puglia, Toscana și Sicilia, prezintă bune practici în ceea ce privește participarea tinerilor.

În plus, Serviciul Civil Universal, gestionat de Departamentul pentru Politici de Tineret, are un organism reprezentativ pentru lucrătorii voluntari care participă la Consiliul Național, unde se iau decizii privind planificarea serviciului civic.

---

⁸ Spații pentru tineri și participarea cotidiană finală. Conferința pentru tineret. (n.red.). http://www.youthconf.at/wp-content/uploads/2018/11/Youth-Spaces-and-Everyday-Participation_final.pdf

Principalul canal de implicare a guvernului în ceea ce privește participarea tinerilor este Consiliul Național al Tineretului (CNG), care a cunoscut o reformă în 2019 prin fuziunea cu Forumul Național al Tinerilor (Legea 145/2018). Transformarea a avut ca scop sporirea reprezentării și implicării tinerilor în cadrul Consiliului. În ultimul deceniu, Forumul Național al Tineretului, inclus din diverse și importante asociații de tineret italiene, a condus în mod constant consultări privind aspecte cruciale care afectează tinerii. Departamentul pentru politici de tineret și serviciul public universal a sprijinit aceste eforturi prin finanțarea unor proiecte dedicate evaluării perspectivelor și preferințelor tinerilor ⁹.

Participarea tinerilor: Irlanda

Începând cu anul 2000, diferite departamente guvernamentale și agenții de stat la nivel național dintr-o anumită țară au elaborat politici și cadre care pun accentul pe participarea copiilor și a tinerilor la procesul decizional. *Strategia națională privind participarea copiilor și a tinerilor la luarea deciziilor (2015-2020)* și *Cadrul național pentru participarea copiilor și a tinerilor la luarea deciziilor* (lansat în 2021) sunt inițiative-cheie. Departamentul pentru Copii, Egalitate, Dizabilități, Integrare și Tineret (DCEDIT) găzduiește o unitate dedicată participării cetățenilor (articolul 12 din Convenția Națiunilor Unite privind drepturile copilului). Departamentul se angajează să se asigure că copiii au o voce în chestiunile care îi afectează și își direcționează eforturile către structuri eficiente de participare, desfășurarea de consultări și elaborarea de politici bazate pe dovezi. DCEDIT sprijină consiliile locale ale copiilor și tinerilor, parlamentul național al tinerilor și echipa de sprijin pentru participarea copiilor și tinerilor, încurajând colaborarea cu instituțiile academice în ceea ce privește participarea copiilor.

Echipa de sprijin pentru participarea copiilor și a tinerilor se concentrează pe dezvoltarea celor mai bune practici, pe realizarea capacității de participare și pe sprijinirea structurilor existente. Ofițerii de participare asistă în mod specific consiliile locale pentru copii și tineri (Comhairle na nÓg) și parlamentul național al tinerilor (Dáil na nÓg) prin sprijin, formare și supraveghere a finanțării. Centrul de participare a copiilor și tinerilor, cunoscut sub numele de "Hub na nÓg", este un centru național care are ca scop punerea în aplicare a Strategiei naționale privind participarea copiilor și a tinerilor la luarea deciziilor. Hub sprijină departamentele guvernamentale, agențiile și ONG-urile în vederea implicării copiilor și tinerilor în procesul de luare a deciziilor, cu accent pe cei care sunt rareori auziți. Obiectivele centrului includ sprijinirea participării, crearea de

---

⁹ *YouthWiki*. Platforma Politici Naționale. (n.red.). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/italy/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

resurse, organizarea de cursuri de formare și crearea unei baze de date online privind participarea.

Grupul Consultativ de Cercetare privind Participarea Copiilor și a Tinerilor colaborează cu cadrele universitare pentru a documenta inițiativele de participare conduse de DCEDIT și dezvoltă programe de educație și formare în domeniul participării copiilor. Grupul își propune să construiască o bază de dovezi pentru implicarea copiilor în procesul decizional. Rural Youth Assembly (Adunarea tinerilor din mediul rural), înființată în 2021, se concentrează pe identificarea și influențarea aspectelor politice care îi afectează pe tinerii din zonele rurale din Irlanda. Aceasta se reunește anual pentru a discuta și a aborda problemele care au impact asupra viitorului lor. Din iulie 2017 și până atunci, "Hub na nÓg" și echipa de sprijin pentru participare au colaborat cu DCEDIT pentru a organiza discuții și a colecta feedback de la copii și tineri pe diverse subiecte, inclusiv proiectarea noului Tribunal pentru copii și implicarea perspectivei copilului în procedurile de adopție. Feedback-ul primit în urma acestor consultări a împuternicit tinerii să contribuie activ la procedura de elaborare a politicilor¹⁰.

Participarea tinerilor: Portugalia

În Portugalia, implicarea tinerilor în procesele de luare a deciziilor este, în principal, consultativă, ceea ce înseamnă că contribuțiile lor sunt luate în considerare, dar nu reprezintă o cerință. Această implicare este tipică, având loc în principal prin intermediul organizațiilor reprezentative pentru tineri, cum ar fi asociațiile și consiliile legate de tineret, sport, educație, ocuparea forței de muncă sau sănătate. Mecanismele formale de consultare sunt concentrate în consiliile consultative ale diferitelor sectoare de stat.

La nivel național, consultările implică organisme precum Consiliul Consultativ pentru Tineret și Institutul Portughez pentru Sport și Tineret (Instituto Português Do Desporto E Juventude - IPDJ), în timp ce, la nivel local și regional, Consiliile Municipale pentru Tineret și Consiliile Consultative Regionale ale IPDJ sunt semnificative. Actorii implicați sunt diverși, inclusiv structuri guvernamentale, organizații de tineret și studențești și grupuri ale societății civile. Printre actorii notabili din domeniul tineretului se numără Consiliul Național al Tineretului, Federația Națională a Asociațiilor de Tineret și Asociațiile studențești, toate participând activ la procesele legislative și la dialogurile politice privind interesele tinerilor. De asemenea, cadrul juridic acordă reprezentanților studenților un loc în consiliile relevante. Diferite proceduri includ contribuția

---

¹⁰ *YouthWiki*. National Policies Platform. (n.d.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/ireland/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

tinerilor la elaborarea și evaluarea măsurilor politice. Mai multe exemple evidențiază această integrare:

Planul Național pentru Tineret a apărut în urma unui proces național cuprinzător de ascultare, utilizând un formular online deschis tuturor tinerilor, combinat cu un forum național dedicat. Contribuțiile valoroase au jucat un rol esențial în formularea planului, iar rezultatele procesului de ascultare au fost împărtășite atât online, cât și în cadrul diferitelor forumuri. Legislația actuală care reglementează asocierea tinerilor a făcut obiectul unor consultări, discuții și negocieri ample (Legea nr. 57/2019). Elaborarea profilului profesional al lucrătorului de tineret și recunoașterea, validarea și certificarea competențelor (RVCC) corespunzătoare acestuia au primit contribuții din partea mai multor părți interesate, în special a platformelor reprezentative ale acestora.

Permisul pentru tineri a evoluat prin eforturi de colaborare care au implicat un grup de lucru format din diverse părți interesate, inclusiv reprezentanți ai tinerilor. Programul Formar+ a beneficiat de contribuțiile provenite dintr-un proces de sondare publică. Planul național pentru punerea în aplicare a unei garanții pentru tineret a suferit modificări pe baza propunerilor venite din partea reprezentanților tinerilor în cadrul Comitetului pentru coordonarea și monitorizarea garanției pentru tineret. Au fost întreprinse inițiative semnificative de promovare a dialogului sau a dezbaterii între instituțiile publice și tineri. Crearea Planului național pentru tineret 2018 a implicat un proces de consultare cuprinzător, utilizând diverse mecanisme, cum ar fi sondaje online, grupuri de discuții, forumuri de dezbateri, precum și diseminarea și colectarea de perspective prin intermediul organismelor și canalelor oficiale¹¹.

Participarea tinerilor: România

Legea privind tineretul direcționează autoritățile locale să colaboreze cu organizațiile de tineret în probleme care privesc tinerii. În baza Legii nr. 52/2003, atunci când nu este înființat un consiliu de tineret, este important să existe transparență în procesul decizional, impunându-se publicarea deciziilor normative pentru o consultare publică de 10 zile, cu o dezbateri opțională dacă este solicitată de un ONG înregistrat. Consiliul Național pentru Tineret (CNT) la nivel național, format în 2020, implică ONG-uri de tineret active. Acesta organizează reuniuni organizate de Ministerul Tineretului și Sportului, concentrându-se pe domenii de politică specifice. Consiliile consultative pentru tineret sunt mecanisme vitale pentru unele autorități, dar lipsesc orientările privind organizarea și structura acestora la nivel regional sau local

---

¹¹ *YouthWiki*. Platforma de politici naționale. (n.red.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/portugal/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

Întâlnirile față în față sau online sunt principalele metode de consultare începând cu 2020. Reuniunile și dezbaterile CNT în temeiul Legii nr. 52/2003 au loc la instituțiile centrale sau online. Legea nr. 52/2003 impune autorităților să primească sugestii și comentarii prin e-mail înainte de a organiza dezbateri publice. Consultările în temeiul Legii nr. 52/2003 au loc cu fiecare nou regulament, asigurând transparența. Cu toate acestea, frecvența CNFY este lipsită de reglementare, nefiind organizate reuniuni din august 2021. Consiliul Consultativ pentru Probleme de Tineret a funcționat în perioada 2016-2019, cu frecvențe diferite ale reuniunilor la nivel național și local, influențate de reglementările locale. Consiliul Consultativ pentru Probleme de Tineret a permis tuturor organizațiilor interesate să participe între 2016 și 2019. De la înființarea Consiliului Național pentru Tineret (CNT) în 2020, 50 de reprezentanți din diverse organizații de tineret au fost selectați printr-un proces transparent.

Din CNT fac parte reprezentanți ai ONG-urilor, federațiilor studentești, sindicatelor de tineret, organizațiilor patronale de tineret, fundațiilor județene de tineret, Fundației Naționale de Tineret, federațiilor de tineret din țară, Consiliului Național al Elevilor, centrelor de tineret cu eticheta de calitate a Consiliului Europei, delegaților de tineret ai ONU, grupurilor informale de tineret și autorităților publice. Ministerul Tineretului și Sportului a fost o autoritate publică cheie implicată în consultarea tinerilor, iar unele autorități locale și Oficiile Județene pentru Sport și Tineret au participat în mod voluntar. După crearea Ministerului Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse și a Birourilor Naționale pentru Familie și Tineret în 2022, aceste noi structuri vor înlocui fostul Minister al Tineretului și Sportului și Birourile Județene în consultările pentru tineret

Cu toate acestea, nu există informații disponibile cu privire la autoritățile de la cel mai înalt nivel implicate în consultarea unor grupuri specifice de tineri, cum ar fi cei cu mai puține oportunități sau cei proveniți din familii de migranți. Tinerii și organizațiile de tineret sunt în mod obișnuit consultați pentru feedback cu privire la inițiativele privind politicile de tineret de către Ministerul Tineretului și Sportului și de către consiliile locale și județene. Succesul proceselor de consultare este atribuit determinării actorilor participanți de a se angaja în dialoguri constructive și de a se concentra asupra rezultatelor la nivel de politici. Secretarul de stat pentru tineret, M. Andrei Popescu, a evidențiat importanța contribuției organizațiilor de tineret în ceea ce privește abordarea nevoilor și furnizarea de comentarii specifice cu privire la politicile propuse și proiectele legislative. Cu toate acestea, lipsa monitorizării și a raportării privind consultările anterioare reprezintă un obstacol în calea construirii unei cooperări continue. În timp ce rapoartele privind reuniunile Consiliului Consultativ pentru

Probleme de Tineret au fost publicate pe site-ul ministerului după ianuarie 2016, această practică nu a fost continuată în anii următori (2017-2019)¹².

Date colectate

Proiectul "Youth Led Local Development" are ca scop creșterea gradului de incluziune a tinerilor în dezvoltarea locală condusă de comunitate în întreaga UE. În timpul implementării proiectului YLLD, grupuri de tineri din diferite țări din Europa au participat la multiple activități prin intermediul atelierului de învățare. Atelierul de învățare a

fost o procedură fructuoasă pentru tineri, pentru a face schimb de gânduri, idei și strategii pentru o implicare și o dezvoltare eficientă a comunității.

În septembrie 2023, un atelier internațional de mobilitate de cinci zile - Învățare, Predare, Formare, Activități (LTA) - a avut loc la Potenza, Italia, reunind parteneri și participanți din patru țări: Irlanda, România, Portugalia și Italia. Evenimentul a început cu activități de consolidare a echipei, facilitând interacțiunea între participanți. Atelierul LTA s-a bucurat de un grup divers de 32 de tineri din țările partenere. Atelierele de lucru s-au axat pe modulele 1 și 2, punând accentul pe mediul de funcționare a comunității rurale, pe implicarea tinerilor și pe metodologiile de facilitare. Zilele 4 și 5 au aprofundat Modulele 3 și 4, concentrându-se pe dezvoltarea competențelor transversale și a abilităților de comunicare pentru animatorii de tineret din mediul rural.

Atelierul a inclus diverse activități de cooperare, în cadrul cărora participanții au putut să-și abordeze gândurile și să le adapteze în mod corespunzător pentru a deveni recomandări pentru părțile interesate și factorii de decizie politică. Activitățile au inclus munca în echipă, rezolvarea problemelor, etica și strategiile de comunicare eficientă, inclusiv conducerea, gestionarea social media și vorbirea în public. Atelierul a oferit o experiență de învățare completă, combinând cunoștințele teoretice cu activități practice pentru a le oferi participanților abilități esențiale pentru dezvoltarea locală condusă de tineri în comunitățile rurale. Următoarea parte subliniază câteva dintre ideile care au

¹² YouthWiki. Platforma Politici Naționale. (n.red.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/romania/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

fost menționate pe parcursul atelierului, ca rezultate ale activităților desfășurate de tinerii participanți.

Una dintre sugestii a fost aceea de a dezvolta un sistem care vizează implicarea tinerilor care nu sunt la curent cu activitățile sale, prin abordarea directă a acestora și încurajarea participării lor prin interacțiune personală. O strategie potențială implică punerea în aplicare a unui sistem de "prieteni" în care participanții actuali îi sprijină și îi încurajează pe alții să se alăture sau diverse evenimente comunitare pentru a atrage implicarea tinerilor. De asemenea, organizarea de evenimente care se adresează mai multor generații favorizează o mai mare implicare a comunității, deoarece atrage părinții și bunicii care caută activități pentru copiii lor și creează experiențe pozitive în copilărie care pot duce la o implicare viitoare în activități comunitare în calitate de adulți.

Încurajați tinerii participanți la reuniunile publice și municipale să se ofere voluntari pentru diferite sarcini sau activități. Înființarea unui grup de tineri cu îndrumarea adecvată a adulților, în care un comitet format din tineri aleși de membri să preia conducerea. Această configurație stimulează abilitățile de conducere și implicarea în grupuri mai largi, permițând unor membri să devină reprezentanți și să se implice activ în procesele decizionale. Organizarea de evenimente menite să implice tinerii poate contribui la obținerea de reprezentare din partea diverselor comunități.

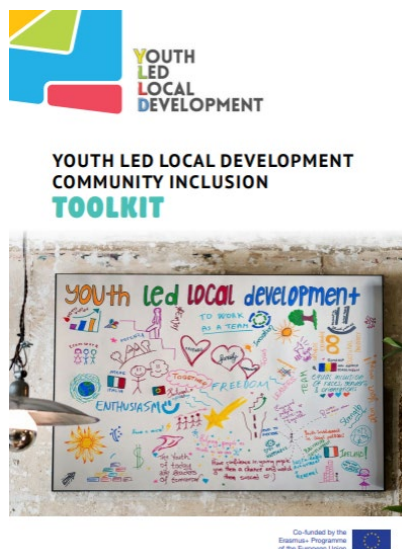

O altă idee propusă este aceea de a înființa subcomitete formate din reprezentanți ai diferitelor organizații pentru a organiza evenimente sau activități. Prin implicarea membrilor din diferite organizații, devine mai ușor să se ajungă la voluntari din acele organizații care să ajute la desfășurarea evenimentului. De exemplu, fiecare subcomitet pentru evenimente ar putea include un membru din partea grupului de părinți și reprezentanți din alte câteva organizații. Această abordare incluzivă urmărește să stimuleze un sentiment de apartenență a comunității la eveniment, în loc ca acesta să fie asociat doar cu grupul inițiator.

În plus, atelierul a facilitat discuții privind abordarea provocărilor comune cu care se confruntă tinerii în dezvoltarea comunitară, cum ar fi accesul la resurse, șomajul în rândul tinerilor și incluziunea socială, explorând în același timp soluții inovatoare și oportunități de colaborare. În general, atelierul de învățare a acționat ca un indicator pentru abilitarea tinerilor de a deveni agenți eficienți ai schimbării și de a impulsiunea dezvoltarea durabilă la nivel public.

Dezvoltarea locală condusă de tineri Set de instrumente de incluziune comunitară

Setul de instrumente de incluziune a tinerilor este o resursă cuprinzătoare concepută pentru a integra și împuternici tinerii în dezvoltarea locală condusă de comunitate (CLLD). Acesta facilitează implicarea, conectarea și responsabilizarea tinerilor din diverse medii, fiind disponibil în mai multe limbi, inclusiv în engleză, italiană, română și portugheză. Scopul său principal este de a spori participarea tinerilor la procesele democratice, implicarea socială și civică și de a asigura accesul la resursele necesare. Setul de instrumente s-a dovedit a fi foarte eficient în implicarea tinerilor, în abordarea nevoilor acestora și în promovarea

incluziunii în comunitate. Abordarea sa structurată și conținutul stimulativ facilitează perspective mai largi și îmbogățesc dialogul comunitar. Cu exemple practice și situații din viața reală, acesta servește drept resursă valoroasă pentru organizațiile care lucrează cu tinerii. Includerea atelierelor interactive subliniază și mai mult eficiența sa în scenariile din lumea reală. În general, setul de instrumente a îndeplinit cu succes obiectivele proiectului și deține un potențial de aplicare pe scară largă în comunități similare, subliniind utilitatea și impactul său.

În următorul link puteți avea acces la platforma de e-learning și la materialele online ale proiectului YLLD: <https://ylld-onlineportal.eu/>

Recomandări

Integrarea tinerilor în dezvoltarea locală condusă de comunități este vitală pentru promovarea unei creșteri durabile și favorabile incluziunii în cadrul societății. Acest capitol oferă recomandări cuprinzătoare menite să sporească participarea tinerilor la acțiunile comunitare, să asigure implicarea lor activă în procesele decizionale și să contribuie la dezvoltarea generală a localităților.

Pe baza datelor colectate și a rezultatelor atelierului, recomandările sunt următoarele:

- Pentru a promova participarea activă a tinerilor la procesele de luare a deciziilor în cadrul comunității, este esențial să se creeze platforme conduse de tineri. Stabilirea acestor platforme se poate realiza prin crearea unor forumuri permanente, cum ar fi consiliile de tineret sau consiliile consultative, oferind tinerilor spații accesibile în care aceștia își pot exprima opiniile și pot contribui cu idei inovatoare. O modalitate de a asigura spații incluzive și accesibile este dezvoltarea atât a canalelor online, cât și a celor fizice, pentru a promova o comunicare eficientă între tineri și liderii comunității. Aceste platforme nu numai că împuternicesc tânăra generație, dar promovează, de asemenea, o abordare colaborativă și dinamică pentru a răspunde nevoilor și aspirațiilor întregii comunități.
- Conducerea puterii tehnologiei este crucială pentru implicarea eficientă a tinerilor. Prin utilizarea platformelor tehnologice și a rețelelor de socializare, este posibil să se ajungă la tineri și să se stabilească legături cu aceștia, promovând un sentiment de comunitate. Chiar și prin crearea de aplicații mobile și portaluri online facilitează în continuare schimbul de informații fără probleme, colaborarea și la procesul de colectare a datelor. Această abordare nu numai că îmbunătățește cooperarea, dar îi împuternicește pe tineri să participe activ la procesele decizionale, făcându-i contribuitori importanți la dialogul mai larg al comunității.
- Consolidarea capacităților și dezvoltarea abilităților sunt fundamentale pentru creșterea tinerilor, pentru a deveni participanți valoroși la dezvoltarea locală. Această abordare are ca obiectiv furnizarea tinerilor a instrumentelor și cunoștințelor esențiale necesare pentru a se implica activ și a avea un impact pozitiv asupra comunităților lor. Un aspect esențial este colaborarea cu instituțiile de învățământ și cu centrele de formare profesională pentru a integra în programele lor de învățământ module practice, axate pe comunitate. În acest fel, obiectivul este de a reduce decalajul dintre cunoștințele teoretice și

aplicațiile din lumea reală, pregătind noua generație pentru a avea un rol de impact în dezvoltarea locală.¹³

- Încurajarea implicării tinerilor în proiecte conduse de comunitate poate fi realizată prin introducerea de stimulente, cum ar fi premii, burse sau programe de recunoaștere. Prin oferirea de recompense tangibile, putem motiva în mod eficient tinerii să participe activ la inițiative care contribuie la dezvoltarea locală. Este esențial să se exploreze abordări inovatoare în recunoașterea și celebrarea contribuțiilor valoroase ale tinerilor, creând un mediu pozitiv și responsabilizant care nu numai că le recunoaște eforturile, ci și stimulează un sentiment de mândrie și angajament față de îmbunătățirea comunității. Aceste stimulente servesc drept catalizatori pentru o mai mare implicare a tinerilor, stimulând un ciclu pozitiv de participare și contribuție la bunăstarea mai largă a societății.
- Pentru a promova o comunitate mai incluzivă și mai diversă, este esențial să se pună în aplicare politici care să garanteze reprezentarea diferitelor medii socio-economice, etnii și sexe în cadrul organismelor de luare a deciziilor. Acest angajament față de diversitate asigură luarea în considerare a unei game largi de perspective și experiențe, contribuind astfel la un proces decizional mai bine fundamentat și mai echitabil. În plus, instituirea unor programe de mentorat care pun în legătură lideri experimentați ai comunității cu persoane tinere servește drept catalizator pentru transferul de cunoștințe și înțelegerea reciprocă. Aceste inițiative nu numai că promovează dezvoltarea profesională, dar creează, de asemenea, un mediu în care diversele voci sunt auzite și apreciate, favorizând în cele din urmă o comunitate mai puternică și mai coerentă.
- Promovarea implicării comunității și stimularea sentimentului de responsabilitate în rândul tinerilor poate fi realizată prin punerea în aplicare a mecanismelor de bugetare participativă. Prin încorporarea unor platforme care să permită tinerilor să contribuie activ la deciziile privind alocarea resurselor pentru proiectele comunitare, le dăm posibilitatea de a avea un impact direct asupra dezvoltării mediului în care trăiesc. În plus, este esențial să se doteze tinerii cu competențe esențiale, cum ar fi educația financiară, pentru a le spori înțelegerea proceselor bugetare. Acest lucru nu numai că le permite să aducă contribuții în cunoștință de cauză, dar îi pregătește și pentru viitoarele responsabilități civice, promovând o cultură a cetățeniei informate și active în cadrul comunității.
- Pentru a spori implicarea comunității și pentru a aborda provocările unice cu care se confruntă tinerii, este imperativ să se cultive

---

¹³ Consolidarea capacităților în domeniul tineretului. Comisia Europeană. (n.red.). <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/programme-guide/part-b/key-action-2/capacity-youth>

parteneriate solide cu organizații conduse de tineri, organizații neguvernamentale (ONG-uri) și grupuri comunitare locale. Prin crearea de alianțe cu aceste entități, se poate profita de rețelele și resursele lor stabilite, amplificând impactul inițiativelor menite să promoveze schimbări pozitive. Eforturile comune pot fi direcționate către abordarea unor probleme specifice care afectează în mod disproporționat tinerii, cum ar fi îmbunătățirea oportunităților educaționale, facilitarea perspectivelor de angajare și promovarea sănătății și bunăstării generale. Prin eforturi de colaborare, se poate dezvolta o abordare mai cuprinzătoare și mai eficientă pentru a împuternici și a ridica generația tânără din cadrul comunității.

- Realizarea unor evaluări periodice ale inițiativelor de integrare a tinerilor este esențială pentru a măsura eficiența acestora și pentru a identifica domeniile care necesită îmbunătățiri. În plus, este esențial să se stabilească mecanisme solide de feedback care să le permită tinerilor să își exprime preocupările, să împărtășească idei și să ofere sugestii atât pentru proiectele în curs, cât și pentru cele viitoare. Această dublă abordare nu numai că asigură o evaluare continuă a impactului inițiativelor, dar încurajează și un mediu participativ, permițând vocii tinerilor să joace un rol esențial în modelarea succesului și a evoluției eforturilor de integrare.
- Implicarea în campanii de sensibilizare și de promovare a politicilor este esențială pentru a promova integrarea tinerilor în inițiativele de dezvoltare conduse de comunitate. Prin promovarea activă a unor politici favorabile tinerilor, atât la nivel local, cât și regional, putem crea un mediu care să sprijine și să încurajeze participarea semnificativă a tinerilor la procesele de consolidare a comunității. În același timp, desfășurarea unor campanii de sensibilizare orientate devine esențială pentru a evidenția avantajele implicării tinerilor, înlăturând în același timp orice concepții greșite sau stereotipuri predominante. Prin aceste eforturi concertate, ne propunem să creăm o platformă care nu numai că recunoaște perspectivele și capacitățile unice ale tinerilor, ci și valorifică potențialul lor ca și contribuitori valoroși la dezvoltarea generală a comunităților noastre.
- Punerea în aplicare a unei abordări stabile pentru monitorizarea și adaptarea pe termen lung este esențială pentru evaluarea eficienței inițiativelor de integrare a tinerilor în dezvoltarea condusă de comunitate. Este esențial să se stabilească un sistem de monitorizare incluziv care să urmărească în mod sistematic impactul acestor eforturi în timp. Accentuarea flexibilității strategiilor este esențială, deoarece permite efectuarea de ajustări pe baza evoluției nevoilor și a provocărilor întâlnite pe parcursul procesului de integrare. Această abordare adaptivă asigură un răspuns dinamic la circumstanțele în

schimbare, favorizând îmbunătățirea continuă și sporind succesul general al inițiativelor de integrare a tinerilor în ceea ce privește contribuția la obiectivele de dezvoltare conduse de comunitate.

Prin punerea în aplicare a acestor recomandări, comunitățile pot crea un mediu care să implice și să responsabilizeze în mod activ tinerii, promovând o abordare durabilă și favorabilă incluziunii în ceea ce privește dezvoltarea locală. Îmbrățișarea participării tinerilor aduce noi perspective și idei, promovând în același timp un sentiment de proprietate și responsabilitate comunitară. Această abordare colaborativă construiește o comunitate rezistentă și vibrantă, în care contribuțiile tinerilor sunt apreciate și esențiale pentru progresul și bunăstarea societății.

Concluzii

În concluzie, nu se poate sublinia îndeajuns de mult cât de esențială este încurajarea integrării tinerilor în dezvoltarea locală condusă de comunitate. Acest document de politică a explorat diversele avantaje care apar atunci când tinerii se implică activ în modelarea comunităților lor locale. De la consolidarea coeziunii sociale până la stimularea inovării și a creșterii durabile,

impactul pozitiv al implicării tinerilor este de netăgăduit.

Recomandările prezentate în acest document servesc ca o schiță pentru factorii de decizie politică, liderii comunității și părțile interesate să adopte și să pună în aplicare strategii care ridică vocea și talentele tinerilor. Investițiile în educație, oferirea de platforme pentru participarea civică și promovarea programelor de mentorat sunt componente esențiale ale unei abordări cuprinzătoare a incluziunii tinerilor. Pe măsură ce mergem înainte, este imperativ să recunoaștem că succesul dezvoltării locale conduse de comunitate depinde de implicarea activă a celor mai tineri membri ai săi.

În esență, prin promovarea incluziunii tinerilor în procesele de luare a deciziilor și în inițiativa de dezvoltare ale comunităților lor, nu numai că investim în viitorul lor, ci și punem bazele unor societăți durabile, incluzive și vibrante. Este momentul să acționăm acum și, prin aceasta, ne putem asigura că comunitățile noastre evoluează în spații în care fiecare individ, indiferent de vârstă, poate contribui, prospera și, în mod colectiv, poate contura un viitor mai bun.

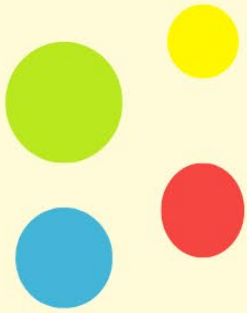
Bibliografie

- Engaging, Connecting and Empowering young people: a new EU Youth Strategy. European Commission. (n.d.). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX%3A52018DC0269>
- EU Youth Strategy (2019–2027). EUR-Lex. (n.d.). <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/eu-youth-strategy-2019-2027.html>
- EU youth strategy. European Youth Portal. (n.d.). https://youth.europa.eu/strategy_en
- European youth goals. European Youth Portal. (n.d.). https://youth.europa.eu/strategy/european-youth-goals_en
- LD net. (n.d.). *CLLD in Europe: country profiles & EU-wide analyses*. LD net. <https://ldnet.eu/clld-in-europe-country-profiles-eu-wide-analyses/>
- Participation - Youth Partnership. Council of Europe. (n.d.). <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/participation>
- The ESF and community-led local development: Lessons for the future. European Social Fund Plus. (2022). <https://european-social-fund-plus.ec.europa.eu/en>
- Thematic guidance fiche: Institutional capacity building (thematic objective 11). European Commission – European Structural and Investment Funds. (2018.). https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/publications/guidelines/2014/thematic-guidance-fiche-institutional-capacity-building-thematic-objective-11_en
- Youth spaces and everyday participation final. Youth Conference. (n.d.). http://www.youthconf.at/wp-content/uploads/2018/11/Youth-Spaces-and-Everyday-Participation_final.pdf
- YouthWiki. National Policies Platform. (n.d.). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/italy/54-young-peoples-participation-in-policy-making>
- YouthWiki. National Policies Platform. (n.d.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/ireland/54-young-peoples-participation-in-policy-making>
- YouthWiki. National Policies Platform. (n.d.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/portugal/54-young-peoples-participation-in-policy-making>
- YouthWiki. National Policies Platform. (n.d.-a). <https://national-policies.eacea.ec.europa.eu/youthwiki/chapters/romania/54-young-peoples-participation-in-policy-making>

Co-funded by
the European Union

PARTNERS

BALLYHOURA
DEVELOPMENT CLG

Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency (EACEA). Neither the European Union nor EACEA can be held responsible for them.

Project number: 2021-1-IE01-KA220-YOU-000028770 OID.

